

บทที่ 2

แนวคิดที่เกี่ยวข้อง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการทุนนิยม

ในระบบทุนนิยม จะมีลักษณะเศรษฐกิจที่มีการผลิตขนาดใหญ่ มีการจ้างงานปริมาณที่มาก ระบบการผลิตแบบอุตสาหกรรมจะมีอิทธิพลอยู่เหนือระบบการผลิตแบบเกษตรกรรม เทคนิคการผลิตในระบบการผลิตแบบอุตสาหกรรมนั้น มีเทคนิคในการผลิตที่จะพัฒนาไปอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง และล้าหน้าเหตุการณ์ในครอบครัวสมัยระบบศักดินา มีการนำเอาวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในวิธีการผลิต มีการแบ่งงานกันทำมากขึ้น โลกได้ถูกกิจกรรมการค้า และเศรษฐกิจเชื่อมติดกัน เป็นระบบเศรษฐกิจที่อาศัยตลาดการค้า ทุน ในระยะเริ่มแรกที่สุด ก็คือ ทุนการค้า ทุนการค้าได้มีอยู่ก่อนที่ระบบทุนนิยมจะบังเกิดขึ้นหลายพันปีทีเดียว ทุนการค้านั้นเริ่มปรากฏในประวัติศาสตร์มานาน ไม่ว่าจะเป็นการค้าทางทะเล ระหว่างประเทศต่อประเทศ การค้าได้ทำให้เงินตรากลายเป็นอำนาจ²

การผลิตของทุนนิยมในระยะเริ่มต้น จะค่อยๆพัฒนาไปที่ละน้อย จนกระทั่งถึงทุนนิยมอุตสาหกรรมในปีศตวรรษที่ 19 จึงได้บรรลุขั้นที่สมบูรณ์เต็มที่ ระบบการผลิตมีการเปลี่ยนแปลงไป ปัจจัยการผลิตตกอยู่ในมือของชนชั้นนายทุนมากขึ้น มีระบบมอบหมายและเพิ่มงาน (The Putting-Out System) หรือเรียกว่าอุตสาหกรรมในครอบครัว ซึ่งระบบอุตสาหกรรมในครอบครัวได้เกิดขึ้นเป็นดอกเห็ด พ่อค่านายจ้าง ได้ซื้อวัตถุดิบ เช่น ไหมพรม แล้วมอบหมายให้แก่ผู้ผลิตประเภทหัตถกรรมที่ค่อนข้างเล็ก เช่น งานปั่นด้าย, ทอผ้า, ย้อมผ้า เป็นต้น เพื่อหลีกเลี่ยงการควบคุมขององค์การควบคุมปริมาณและคุณภาพทางสินค้า ซึ่งจะมอบให้กับคนงานที่อยู่ในชนบท นายทุนดังกล่าวจึงเป็นเจ้าของผลิตภัณฑ์ผ้า แล้วนำออกจำหน่ายเพื่อผลกำไร ในรูปกึ่งทุนนิยมนี้ ตัวกรรมกรเองก็มักจะมีปัจจัยในการผลิตเป็นของตนเอง เช่น มีเครื่องทอผ้าเอง แต่พวกเขาที่ไม่ได้มีปัจจัยการผลิต เพราะวัตถุดิบเป็นของนายจ้าง และช่างทุกประเภท จะอยู่ในสังกัดของนายทุนคนเดียว แต่นายทุนจะสนใจ การทำให้จังหวะการผลิตทุกประเภทประสบประสานเป็นสิ่งสำเร็จรูปอย่างประหยัดที่สุด³ และการปฏิวัติอุตสาหกรรมก็ทำให้ระบบการผลิตแบบทุนนิยมยังมีพลังในการ

¹ แมธี เขียมวรา ,เศรษฐศาสตร์การเมือง (กรุงเทพฯ:บริษัท รวมสาสน์ จำกัด , 2542) หน้า 49-50

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 62-63

พัฒนาอย่างมากมาย และการค้ากับดินแดนอาณานิคมที่เป็นปัจจัยที่ช่วยให้ระบบทุนนิยมมีการพัฒนาได้มาก เพราะประเทศอาณานิคมสามารถเป็นแหล่งรองรับสินค้าที่ผลิตจากระบบอุตสาหกรรม และยังเป็นแหล่งป้อนวัตถุดิบให้กับประเทศแม่อีกด้วย ซึ่งส่งผลให้ประเทศต่างๆเริ่มมีการผลิตเพื่อจำหน่าย แทนการผลิตแบบเดิมมากขึ้น มีการเปิดประเทศเพื่อการค้าเสรีมากขึ้น เป็นต้น

พัฒนาการของทุนนิยมทำให้เห็นถึงลักษณะที่ใกล้เคียงกันใน ระบบการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป ในย่านประตูน้ำ ที่เจ้าของวัตถุดิบ และปัจจัยการผลิตนั้นอยู่ในมือของนายทุนเป็นส่วนใหญ่ ช่างที่มีฝีมือไม่ได้เป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต ถึงแม้ว่าบางรายจะเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต แต่ก็ไม่ได้มีอำนาจในการเป็นเจ้าของวัตถุดิบ มูลค่าส่วนเกินที่ผลิตได้จึงตกอยู่ในมือของ นายทุนทั้งสิ้น

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา ยังได้กล่าวถึงการวิเคราะห์ระบบนายทุนของมาร์ก โดยละเอียด ว่ามีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ

1. เป็นการผลิตเพื่อการซื้อขายแลกเปลี่ยน เป็นการผลิตเพื่อตลาด (Commodity production) ไม่ใช่การผลิตเพื่อใช้เอง
2. มีการผูกขาดปัจจัยการผลิตอยู่ในมือชนชั้นนายทุนซึ่งเป็นคนกลุ่มน้อย
3. พลังแรงงาน (labour power) กลายเป็นสินค้าชนิดหนึ่ง

การสะสมทุน

การสะสมทุนเป็นลักษณะเด่นที่สุดของระบบทุนนิยม ซึ่งการสะสมทุน คือ การนำเอาส่วนเกินในการผลิต หรือกำไร นำไปขยายการผลิต หรือลงทุนใหม่ โดยที่บทบาทในการออม การลงทุน การสะสมทุน จะเป็นบทบาทของชนชั้นนายทุน ส่วนเกินที่ครอบครองโดยเจ้าที่ดินจะถูกบริโภคหมดไป ระบบทุนนิยมเป็นระบบเศรษฐกิจที่มีหัวใจอยู่ที่การสะสมทุนไม่ใช่การบริโภค ซึ่งแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น หรือลดลงของรายได้ แต่ละชนชั้น (ชนชั้นนายทุน ชนชั้นคนงาน ชนชั้นเจ้าที่ดิน) จะเป็นตัวกำหนดแนวโน้มการสะสมทุน และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของทุนนิยม เช่น เมื่ออัตรากำไรลดลงเรื่อยๆการสะสมทุน และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจก็จะชะลอตัวหยุดนิ่ง³

คาร์ล มาร์ก กล่าวว่าการผลิตแบบทุนนิยมเป็นรูปแบบเฉพาะอันหนึ่งของสิ่งที่เรียกว่าการผลิตสินค้า สังคมทุนนิยมมีผลผลิตส่วนใหญ่ในสังคมเป็นสินค้า การผลิตสินค้าแบบทุนนิยมมีจุดมุ่งหมาย เพื่อการสะสมทุน นายทุนใช้เงินลงทุนในปัจจัยการผลิต และแรงงาน ผลิตสินค้าไปขายในตลาดแลกกับเป็นเงิน และได้กำไรเพื่อนำไปลงทุนซ้ำ

³ พิชิต ลิขิตกิจสมบูรณ์ .ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์การเมือง (สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2546) หน้า 3-4.

เงิน - สินค้า - เงิน

$M - C - M'$

$(M < M')$

นายทุนเริ่มต้นด้วยปริมาณเงินทุนที่แน่นอน (M) นำไปซื้อสินค้าที่เป็นปัจจัยการผลิต และพลังแรงงานของคนงาน (C) สิ่งเหล่านี้จะถูกนำเข้าสู่กระบวนการผลิต แปรรูปเป็นสินค้าซึ่งมีมูลค่ารวมมากกว่า มูลค่าของปัจจัยการผลิตกับค่าจ้างรวมกัน (C') สินค้าจะถูกขายในตลาดเป็นเงินอีกครั้งโดยมีปริมาณมูลค่ามากกว่าเงินทุนขั้นแรก (M') มูลค่าที่เพิ่มขึ้นนี้ คือ กำไร (P) ซึ่งนายทุนจะใช้บริโภคในส่วนที่น้อย ส่วนใหญ่จะนำกลับไปลงทุนซ้ำ เพื่อขยายการผลิตในรอบต่อไป

$M - - C - - C' - - M'$

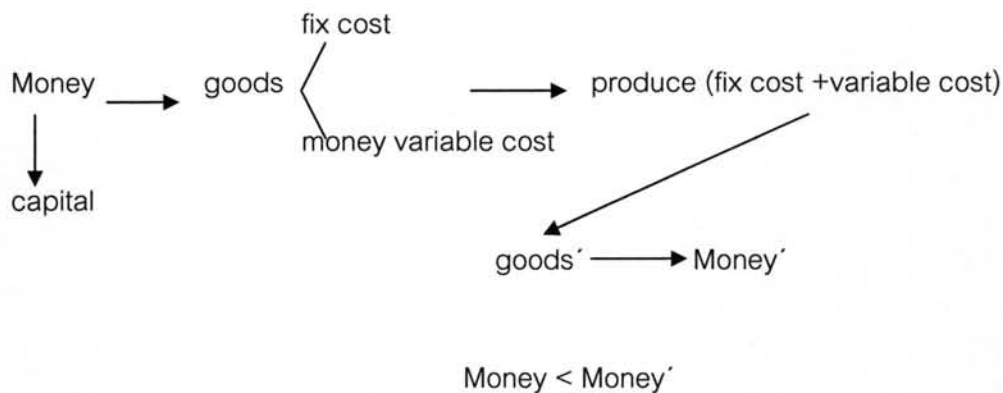
$M' > M ; M' - M = P$

$M - - C - - C' - - M' - - > M' - - C' - - C'' - - M'' - - >$

เมื่อการผลิตระบบนายทุนดำเนินไปจะเกิดการสะสมทุนมากขึ้น การสะสมทุน คือ การนำเอาค่าส่วนเกินมาลงทุนเพิ่มลงไปบนทุนที่มีอยู่เดิม การลงทุนเพิ่มก็เพื่อหาค่าส่วนเกินมาให้มากขึ้น การเพิ่มค่าส่วนเกินทำได้โดยการลงทุนใช้เครื่องจักรใช้เทคนิคสมัยใหม่ซึ่งทำให้แรงงานใช้เวลาผลิตสินค้าที่จำเป็นสำหรับสร้างพลังแรงงานน้อยลง มีเวลาผลิตค่าส่วนเกินให้นายทุนมากขึ้น เครื่องจักรทำให้แรงงานผลิต สินค้าทั้งหมดได้มากขึ้นในเวลาเท่าเดิม ดังนั้นค่าส่วนเกินทั้งหมดจะต้องสูงขึ้นขณะเดียวกับการสะสมทุนก็จะเพิ่มมากขึ้น

การหมุนเวียนของทุนนั้นมี 3 ขั้นตอน เพื่อให้ได้มาเพื่อการสะสมทุน ก็คือ ในขั้นแรก ของการหมุนเวียนของทุน นายทุนจะก้าวเข้าสู่ตลาดสินค้า และตลาดแรงงานเพื่อเป็นผู้ซื้อสินค้า ใช้เงินตราของเขาไปซื้อสินค้า ซึ่งก็คือ ปัจจัยในการผลิต และแรงงาน เพื่อเตรียมการผลิตซึ่งในขั้นตอนนี้ เงินตรา ได้เปลี่ยนสถานะกลายเป็น ทุนไปแล้ว ขั้นที่สอง ก็คือขั้นตอนการผลิต ขั้นนี้ นายทุนจะทำการผลิต รูปของปัจจัยการผลิต และกำลังแรงงานถูกใช้ไปเพื่อการผลิตสินค้า ซึ่งสินค้าที่ออกมาจะมีลักษณะที่แตกต่างจากสินค้าที่นายทุนซื้อมาในขั้นตอนแรก และสินค้าที่ผลิตออกมาได้ทั้งหมดนั้นจะมีมูลค่าที่มากกว่า เงินที่นายทุนจ่ายไปในขั้นตอนแรก ในขั้นตอนสุดท้ายของการหมุนเวียนของทุน ก็คือ นายทุนจะนำสินค้าออกขายในตลาด และได้รับผลตอบแทนเป็นเงินที่มากกว่า ก่อนแรกที่ลงทุนไป ยิ่งการหมุนเวียนของทุนยิ่งหมุนรอบเท่าไร ยิ่งเป็นการเพิ่มการสะสมทุนของนายทุนให้ยิ่งมากขึ้นเท่านั้น

แผนภาพที่ 2.1 ขั้นตอนการหมุนเวียนของทุน

ในโลกของการแข่งขันของทุน กฎเกณฑ์ความอยู่รอดของมัน ก็คือ การสะสมทุน นายทุนได้พยายามแสวงหาผลกำไรที่มากยิ่งขึ้น ซึ่งผลกำไรก็จะกลายเป็นปัจจัยที่นายทุนใช้เพื่อแสวงหากำไร ซึ่งก็คือจุดประสงค์ขั้นมูลฐานของการผลิตแห่งทุนนิยม ซึ่งการผลิตของนายทุนแต่ละรายนั้น นายทุนจะเป็นผู้กำหนดเองว่าเขาจะผลิตอะไร จำนวนเท่าไร ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่ม หรือการรักษาระดับเดิม หรือลดจำนวนลงก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นการปิดเปิดโรงงาน หรือว่าสร้างและเปิดโรงงานใหม่ก็ดี นายทุนจะเป็นผู้กำหนดเองทั้งสิ้น

ในระบบทุนนิยม การสะสมทุนที่เกิดจากการหมุนเวียนของทุนนั้นจะเกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำเล่าไปเรื่อยๆ ราวเท่าที่แต่ละขั้นตอนของการหมุนเวียนจะสามารถหมุนเวียนได้ หากสินค้าที่นายทุนผลิตขึ้นมา นั้นไม่สามารถขายได้มากกว่าเงินลงทุนที่นายทุนจ่ายไปในขั้นตอนแรก นายทุนก็จะขาดทุน หรือเรียกได้ว่าไม่สามารถสะสมทุนได้ก็จะมีทางเลือกซื้อปัจจัยทางการผลิตไม่ว่าจะเป็นเครื่องจักร วัตถุดิบในการผลิต รวมทั้งแรงงานด้วย หรือหากปัจจัยการผลิตที่นายทุนจ่ายเงินซื้อเพื่อใช้ในกระบวนการผลิตไม่สามารถผลิตสินค้า ให้มีมูลค่าสูงกว่าจำนวนเงินที่นายทุนได้จ่ายออกไปในขั้นตอนแรกของการหมุนเวียนของทุน (มูลค่าส่วนเกิน) นั้นนายทุนก็จะเลิกจ้างแรงงานที่ซื้อมาจากในตลาดแรงงาน และจะซื้อหรือจ้างแรงงานใหม่จากตลาดแรงงาน แต่ถ้าหากนายทุนไม่สามารถทำให้ ปัจจัยการผลิตผลิตสินค้าให้มีมูลค่าสูงกว่าเงินลงทุนก้อนแรกของเขาได้ นายทุนก็จะขาดทุนไม่สามารถสะสมทุนได้ บางรายก็เลิกผลิตสินค้าแบบเดิมหันไปผลิตแบบอื่น หรือบางรายที่ทุนไม่เพียงพอ ก็จะกลายไปสู่อุตสาหกรรมอื่น เข้าสู่ตลาดแรงงาน และหากว่าระบบการหมุนเวียนของทุนมีการขัดข้องไม่สามารถหมุนเวียนได้ก็จะทำให้เกิดวิกฤตทุนนิยมขึ้นได้ ดังนั้นระบบทุนนิยมจึงเป็นระบบที่สนับสนุนให้ประชาชนเน้นการบริโภค เพราะหากไม่มีความต้องการในการบริโภค สินค้าที่ผลิตออกมาไม่สามารถขายได้ นายทุนไม่สามารถสะสมทุนได้ นายทุนต่างๆ จึงมีความพยายามที่จะผลิตสินค้าในรูปแบบต่างๆ ที่หลากหลายเพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความต้องการ

การบริโภค สินค้าที่ผลิตออกมาไม่สามารถขายได้ นายทุนไม่สามารถสะสมทุนได้ นายทุนต่างๆจึงมีความพยายามที่จะผลิตสินค้าในรูปแบบต่างๆที่หลากหลายเพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความต้องการสินค้าตัวใหม่ๆอยู่ตลอดเวลา การผลิตสินค้าแบบใหม่นั้นก็เป็นการพยายามรักษาระดับการสะสมทุนของนายทุนอีกด้วย เพราะ เมื่อสินค้าแบบแรกถูกผลิตออกมาขายในตลาด นายทุนรายอื่นก็ผลิตตามเพื่อสะสมทุนมากขึ้น นายทุนรายเดิมเมื่อระดับการสะสมทุนลดลงก็จะพยายามทุกวิธีเพื่อที่จะรักษาระดับการสะสมทุน ไม่ว่าจะเป็นการลดต้นทุนในการผลิต (วัตถุดิบ เครื่องจักร และค่าจ้างแรงงาน) หรือการเพิ่มราคาสินค้า ซึ่งทำได้โดยผลิตสินค้าแบบใหม่ๆ รวมทั้งการสร้าง BRAND NAME ที่สามารถตั้งระดับการสะสมทุนได้ เพราะนายทุนไม่สามารถตั้งราคาสินค้าที่มีขายโดยทั่วไปในระบบเศรษฐกิจแบบตลาดได้ด้วยตนเอง นอกจากนายทุนจะทำให้เกิดความแตกต่างของสินค้า

รูปแบบการสะสมทุนนี้จะช่วยให้เห็นถึง การสะสมทุนที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละช่วง พัฒนาการธุรกิจเสื้อผ้าสำเร็จรูป และจะทำให้เห็นถึงการใช้ทุน ในการดำเนินธุรกิจเพื่อการสะสมมูลค่าส่วนเกิน

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พัฒนาการเสื้อผ้าสำเร็จรูปในย่านประตูน้ำนั้น ยังไม่พบงานศึกษาที่ทำการศึกษา ถึงตัวตลาดโดยตรง ส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างอุตสาหกรรมสิ่งทอ ในการแข่งขันกับต่างประเทศ การกีดกันการค้าข้อตกลงระหว่างประเทศ แต่ก็มีผลการศึกษาและวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการเสื้อผ้าสำเร็จรูปย่านประตูน้ำ ซึ่งนั้นสามารถแบ่งได้เป็นสองด้าน คือ ด้านพัฒนาการทางด้านกายภาพ ของตลาดอื่นๆ และงานศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการสะสมทุน ดังนี้

1. ผลงานศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการของตลาด ซึ่งมีผลงานของ จิราภา ธนาไชยกุล ที่ได้ทำการศึกษา วิวัฒนาการ และบทบาทด้านการค้า การผลิตของย่านโบ๊เบ๊ และศึกษาหาปัจจัยที่มีผลต่อบทบาท ซึ่งจากการศึกษาพบว่า พื้นที่ของย่านโบ๊เบ๊มีการเปลี่ยนแปลงจากการเป็นย่านชุมชนในสมัยรัชกาลที่ 1 มาเป็นตลาดน้ำในสมัยรัชกาลที่ 4 และกลายเป็นตลาดบกในสมัยรัชกาลที่ 6 จนกระทั่งช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 จึงเกิดเป็นตลาดค้าผ้า และขยายตัว จนครอบคลุมพื้นที่ย่านทั้งหมดในปัจจุบัน ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในช่วงแรก คือ โครงข่ายคมนาคม ในช่วงต่อมา ก็คือบทบาทเฉพาะของย่าน และความเป็นศูนย์กลาง ซึ่งองค์ประกอบการค่านั้นเป็นสิ่งที่กำหนดบทบาท ส่งผลต่อเนื่องไปยังการใช้พื้นที่ และย่านการค้าส่ง โดยบทบาทช่วงที่สำคัญ คือ การเป็นย่านเปรียบเทียบผลผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการเปรียบเทียบสินค้าของผู้ซื้อ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่อง ในเชิงแข่งขันกันนั้นมีกิจกรรมหลัก คือ การค้าเสื้อผ้าสำเร็จรูป ที่รวมตัว

ให้บริการ ต่อกิจกรรมหลัก ย่านบีบีจีจึงคงเป็นแหล่งขายของร้าน ได้อย่างต่อเนื่อง และมีชื่อเสียง ในการค้าส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูปราคาถูก

งานศึกษาของ จิราภา นั้นทำให้ผู้วิจัยพบว่า พัฒนาการของตลาดบีบีบีมีความใกล้เคียง กับตลาดเสื้อผ้าสำเร็จรูปในย่านประตูน้ำมาก รวมทั้งในงานศึกษายังพบ ปัจจัยต่างที่มีส่วน ผลักดันให้เกิดย่านการค้า เช่น การตัดกันของถนนหลัก การเชื่อมโยงของระบบการขนส่ง เช่นเดียวกับงานศึกษาของ ปรียารัช จัตรมานพ⁴ ที่ได้ทำการศึกษาบทบาทของย่านการค้า ศูนย์กลางเมือง นครสวรรค์ จากการศึกษาพบว่าย่านการค้าศูนย์กลางเมืองมีพัฒนาการเกิดขึ้น พร้อมๆกับการตั้งถิ่นฐานของเมืองนครสวรรค์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทในแต่ละช่วงเวลา คือ การ พัฒนาเส้นทางคมนาคม ส่วนลักษณะกิจกรรมทางเศรษฐกิจ พบว่า ในปัจจุบันมีบทบาทด้าน การค้าในระดับชุมชนในสินค้าบริโภค และระดับเมืองในสินค้าอุปโภค โดยมีรูปแบบกิจกรรม การค้าแบบดั้งเดิม คือ มีตลาดสดเป็นศูนย์กลาง มีร้านค้าตั้งอยู่รอบ ต่อมาก็มีการขยายตัวของ ย่านการค้าไปสู่พื้นที่ชานเมือง สาเหตุจากความทรุดโทรม และก็ยังมีส่วนงานศึกษาของ กฤตพร ลากพิมล⁵ ที่ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทด้านพาณิชย์กรรม ของย่านสำเพ็ง ซึ่งจาก การศึกษาพบว่า ย่านสำเพ็งเป็นย่านการค้าที่สำคัญแหล่งแรกของชาวจีน เป็นที่ทำการค้าของชาว จีนเป็นจำนวนมาก การที่สำเพ็งสามารถรักษารูปแบบด้านการค้าไว้ได้ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันก็ เพราะ การมีทำเลที่ตั้งที่ดี มีถนนหลายสายที่สามารถเข้าถึงกันได้ และทางเดินของย่านนั้นเดินง่าย ไม่วกวน ย่านสำเพ็งยังตั้งอยู่ในเขตที่มีย่านการค้าเก่าแก่จำนวนมาก เช่น ย่านเยาวราช ย่านคลอง ถม และย่านสำเพ็งยังอยู่ใกล้แม่น้ำเจ้าพระยาทำให้การเดินทางนั้นสามารถทำได้ทั้งทางบกและ ทางน้ำ นอกจากนี้ ราคาที่ดินที่มีราคาสูงนั้นยังเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้จำเป็นต้องใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อการค้า รวมทั้งปัจจัยทางด้านสังคมที่มีผลต่อบทบาทของย่าน คือ ประชากรในย่านส่วนใหญ่เป็น คนจีน ที่ชอบทำการค้าขาย ทางด้านการสาธารณูปโภคก็มืออย่างครบครัน ทั้งหมดนี้จึงเป็นปัจจัยที่ ทำให้ย่านสำเพ็งสามารถรักษารูปแบบด้านพาณิชย์กรรมได้

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการของย่านการค้าต่างๆนั้น สามารถทำให้ ทราบถึงปัจจัยทางกายภาพต่างๆ ที่ส่งผลผลักดันให้เกิดเป็นย่านการค้าของตลาดประตูน้ำ แต่งาน ศึกษาส่วนใหญ่เป็นการศึกษาที่เน้นไปในด้านของการใช้พื้นที่มากกว่าการวิเคราะห์ในด้านกิจกรรม ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในพื้นที่

⁴ ปรียารัช จัตรมานพ, "บทบาทของย่านการค้าศูนย์กลางเมืองนครสวรรค์," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการ วางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547)

⁵ กฤตพร ลากพิมล, "ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาททางด้านพาณิชย์กรรมของย่านสำเพ็งกรุงเทพมหานคร," (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546)

2519 และช่วงที่มีการใช้นโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก พ.ศ.2520-2537 ผลจากการศึกษาพบว่า ในช่วงของการพัฒนาอุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้า มีผลจากนโยบายรัฐบาล ในช่วงของการใช้นโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก การขยายตัวของอุตสาหกรรมสิ่งทอ เป็นผลจากการขยายตัวของการส่งออก และการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งอาศัยความได้เปรียบด้าน ต้นทุนการผลิต โดยเฉพาะต้นทุนด้านค่าจ้างแรงงานที่ต่ำ การพิจารณาแบบวิถีการกำกับ จะพบว่า แบบวิถีการกำกับใน 2 ช่วงเวลา ของการศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งแบบวิถีการกำกับมีลักษณะที่มีการผูกขาดกันอย่างชัดเจน แต่ปรากฏลักษณะการผูกขาดอย่างมากไปสู่การแข่งขันมากขึ้น ซึ่งมีลักษณะดังกล่าวขัดแย้งกับการวิเคราะห์แบบวิถีการกำกับ ตามแนวคิด "สำนักทุนนิยมแบบกำกับ" ซึ่งมีลักษณะแบบวิถีการกำกับภายใต้สภาพการแข่งขันในระยะเริ่มต้น และพัฒนาสู่ลักษณะการผูกขาด และการสะสมทุนในสองช่วงเวลาก็ไม่มีความแตกต่างกันอย่างเด่นชัด ปรากฏแนวโน้มมีรูปแบบการปรับตัวจากการสะสมทุนในแนวขยายไปสู่รูปแบบการสะสมทุนในแนวลึก การศึกษาของวิมลรัตน์นั้นเน้นไปที่การค้าระหว่างประเทศ ไม่ได้เน้นมาที่ตลาดภายในประเทศ

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณางานศึกษาและวิจัยทั้งหมดที่กล่าวมาในช่วงต้นนั้น ไม่ได้เป็นการศึกษาถึงอุตสาหกรรมสิ่งทอในระบบรายย่อยหรือขนาดเล็ก ส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาในระดับมหภาค และไม่ได้เป็นการศึกษาที่เน้นบริบททางสังคม การศึกษาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ทำการศึกษาเพื่อให้เห็นพัฒนาการของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่เกิดขึ้นในประเทศ และในตลาดประตุน้ำ รวมทั้งรูปแบบการสะสมทุนที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละช่วงเวลา